Чого воно так: коли говорять "дикий кабан" — так не страшно, а як — "вепр", так уже й мороз ніби поза спиною, і волосся на голові ворушитись починає?

Воно, мабуть, саме слово "вепр" — страшнувате, — якесь таке, ніби з великими іклами й погрозливо хрюкає...

— Вепр!

На Полтавщині, недалеко славного міста Гадяча, є село Веприк, — хоч воно і не дорослий "Вепр", а тільки маленький, тільки ще "Веприк", але я гадаю, що колгоспникам там, мабуть, увесь час страшно, — ану ж візьме малий "Веприк" та на великого "Вепра" й виросте? Що тоді?!

Найстрашніший дикий кабан — "одинець", — це запеклий кнур-індивідуаліст, старий досвідчений кнуряка, що прибивається до табуна тільки тоді, коли свині весілля справляють.

Він тоді своїми страшними іклами розганяє кнурців-парубків, усі його рушниками перев'язують, він сидить, хрокає й чавкає, як колись пан поміщик на весіллі у своїх кріпаків, і йому, як і колишньому кнурові-поміщикові, належить право "першої ночі".

Дикі кнури-одинці, що звуться ще за свої величезні страшні ікла — сікачами, вигодовуються на справжнє страховидло, сильне та люте.

Собак вони своїми іклами одним ударом січуть на бефстроганов, а охотник, як побачить сікача, зараз бере на мушку або дуба, або грушу і сидить там тихий, як горличка.

А потім уже всім і розповідає після четвертої стопки:

— Сікача вчора стріляв! Іду, знаєте, очеретом, коли чую, щось сопе! Дивлюсь, а воно як гора! Я зразу думав, що паровик обтікаємої форми зійшов з рейок і болотом котить. Придивився — а воно сікач! Я, звичайно, не розтерявся, — у лівому стволі в мене жакан, — я його в лоб як жахну, — а він тільки головою покрутив, куля одскочила та недалечко від мене й упала. Тільки трохи сплющилась! Я не розгубився... А коли я взагалі розгублююсь, скажіть? Да... Я не розгубився, та зразу за фінку, та до нього! Розмахуюсь, а він мені й каже: "Злізайте, каже, дядьку, з дуба, чого ви туди залізли?" Да... Я, звісно...

— Стій-стій! Що ти буровиш? Хто каже? З якого дуба?

— Та не перебаранчай! Я до нього з фінкою, вдарив його під ліву пахву, якраз проти серця! "Ага, — кричу, — попався, — кричу,— веп-п-пир-р-р. Не з таких, — кричу, — я, щоб сікачів боятись!" Та на нього верхи! Сів верхи й держусь за гілку! А він мені знову: "Та злазьте, — каже, — дядьку, кабан у Пилипову балку побіг!" А я йому: "Злізай, кажеш?! Не злізу, поки, — кричу, — не рішу тебе тут!" А він мені: "Я, — каже, — веп-п-пир-р-р-сі-сі-сі-ка-ка-ка-ч..."

Тут уже підходить хазяйка:

— Може б, — каже, — ви, Стратоне Стратилатовичу, прилягли трохи?

— Не злізу! — кричить Стратон Стратилатович.

Потім уже беруть Стратона Стратилатовича під руки й кладуть на канапу.

А він і на канапі ще добиває сікача:

— Не злізу, — кричить, — доки не рішу!

І так-таки ніхто й не довідався, чи зліз Стратон Стратилатович із страшного вепра-сікача, чи й досі держиться за гілку.

Сікач — страшний звір, так що й після четвертої стопки не дуже злізеш...

Чому ми весь час говоримо про вепра-одинця, сікача?

Бо ми — охотники, ми люди хоробрі, і коли вже йти на дикого кабана, то йти на такого, щоб можна було чим і похвалитися та й показати було що...

Уявіть собі на стіні у вашому кабінеті отакенну сікачеву голову із страшними зубищами-іклами!

Слава не тільки вам, а й усьому вашому роду-племені.

Ясна річ, що, полюючи сікача, можна мимохідь з десяток менших кабанів чи свиней настріляти, але головна ваша мета — сікач.

Поросят не бийте.

Убити порося — це все одно що встрелити на озері каченя, що ще й у колодочки не вбилось.

Це — шокінг для справжнього мисливця.

Сікач, незважаючи на свою чималу вагу й короткі ноги, дуже прудко бігає.

Розповідав мені якось приятель-охотник, дуже досвідчений мисливець, і на птицю, і на звіра, як сікач бігає.

Кузьма Дем'янович — мого приятеля звуть.

— Полювали ми кумпанією у Баб'ячій балці, — почав Кузьма Дем'янович. — А Баб'яча балка підходить з того краю до глибоченького провалля... Понад балкою — ліс. За проваллям починається болото, поросле очеретами, а далі — річка. Полювали ми зайці, лисички, — що трапиться, одне слово. Був з нами й місцевий дідок-охотник. Пройшли ми балку, підійшли до провалля, сіли на горбочку, закурили, відпочиваємо. Краса ж яка, куди оком кинеш! Очерети, між ними де-не-де озеречка, а за очеретами срібно-голуба стрічка річки... По той бік річки — лісочок... Біля лісочка — хутірець на три хати... На узгір'ї біля хутора овечки пасуться... Чутно, як у хуторі дівчата "Чорноморця" виводять:

Вивів мене, босую,

Та й питає:

Чи є мороз, дівчино,

Чи не-ма-а-а-є-є-е?

Дивився б і не передивився... Слухав би і не переслухав...

Сиділи, слухали, з краєвиду милувалися.

Аж ось місцевий дідок і каже:

— А в цьому, — каже, — болоті табун диких свиней є! І сікач тут здоровенний бродить.

Ми всі, — каже Кузьма Дем'янович, — аж попідскакували!

— Де?

— Та отут у болоті!

— Та невже? — ми до нього. — А чи бачив їх тут хто-небудь?

— А чому ж не бачить? Бачили! А скільки вони в нас городини та буряків перенищили... Я сам сікача бачив, — пудів на п'ятнадцять, якщо не більше! Страшний звір.

Ну, ви ж розумієте, — вів далі Кузьма Дем'янович, — що ми зразу ж рішили пройти болото, може ж, таки пощастить наткнутися на табун свиней. Було нас шість чоловік. Рішили так: я, як найстарший, — мені вже тоді п'ятдесят шостий пішов, — так я пройду од провалля углиб в очерет та тут буду собі чекати, а решта — з того боку зайде і йтиме до мене один од одного метрів на тридцять-сорок.

Загонщиків у нас, як бачите, не було, — ми самі, мовляв, і за загонщиків, і за стрільців. Дідок не схотів з нами йти: — Боюсь! — каже. Пішли ми в очерет, а дідок спустився в балку: "Мо, — каже, — де зайчика наполохаю". Увійшов я в очерет, пройшов трохи, став, — обдивляюсь. Справді, ніби стежки якісь в очереті — сюди й туди йдуть. "Не брехав, видать, дідок", — сам я собі подумав... Пройшов ще трохи далі в очерет, вибрав таку собі невеличку вроді галявинку, став, прислухаюсь .. Не чуть нічого... Шелестить тільки очерет, та іноді десь ізбоку зашарудить болотний щур. І знову тихо. Довгенько я стояв, уже час би й товаришам підійти, а їх нема та й нема. Я, сказати правду, задрімав трохи. Стою, дрімаю! Коли воно щось ніби як шелесне очеретом та як хрокне, — так я як підстрибну! Підстрибнув — і крутюсь на місці, — не знаю, куди тікать! А воно вдруге — як хрокне! Так я як прянув з очерету й вискочив якраз навпроти провалля... Почув тільки, що й од мене щось шелеснуло й подалося в напрямку до річки! Та де там було думати, що воно... Я вискочив з очерету й помчав прямо на

провалля. З провалля вилетів, як хорт, добіг до лісу — й на грушу. Сів, звів курка, чекаю. Довго сидів, нема нічого. Аж ось, чую, гукають:

— Кузьма Дем'янович! Кузьма Дем'янович! Агов! Де ви? Агов-гов-гов!

— Я тут! — кричу. — На сікача засів! На груші!

— Зла-га-га-газьте!

— Не злізу! — кричу.

А воно й справді, я й сунувся був із груші злазити, — не злізу. Груша висока, стара груша, і аж до половини ні сучків, ні віття — самий стовбур! Як я на неї видерся, вбийте мене, й досі не допойму...

Підійшли товариші. Зняли мене з груші.

— Бачили що-небудь? — питаю я їх.

— Анічогісінько не бачили!

— Та як же ж, — кажу, — не бачили, коли ж щось хрокнуло, та не раз, а аж двічі! І шелеснуло щось од мене! Я від нього, а воно від мене! А що хрокнуло, хай мене бог поб'є, — кажу, — своїми вухами чув!

— Так то ви, значить, — питає мене Іван Петрович, — на провалля прянули?

— Я ж, — кажу, — я! Воно як хрокне, — я думав, що сікач, — і з очерету!

— Та то я висякався! — каже Іван Петрович. — Тільки я сякнувся, воно щось як шелесне біля мене, а я думав, що сікач, та й собі од нього до річки!

Аж ось дідок підходить.

Ми на нього:

— Де ж ваші свині? Де ваш сікач?

— Нема хіба? — здивувався дідок.

— І сліду нема, — кажемо.

— Виходить, пірнули!

— Куди пірнули?

— Під воду! Куди ж!

— Та хіба ж дикі свині пірнають?

— Не знаю, як де, а в нас пірнають! — каже дідок.

— А що ви гадаєте, — міркує Кузьма Дем'янович, — могло бути! Єсть же ж морські свині, могло буть, що й річні єсть!

Так отаке-то трапилося з нами на полюванні кабанів. Я й досі ніяк не допойму, як я з провалля вискочив, як я на грушу видерся? П'ятдесят же шостий мені... Пал ото такий, виходить, охотницький! Так отак сікачі бігають! Прудкий звір, — додав Кузьма Дем'янович.

Полюють дикого кабана з собаками-гончаками чи спеціально на таку охоту натасканими псами, але здебільша і найчастіше полюють його з загонщиками.

Коли на вас вискочить дикий вепр, ви не встигли втекти, ви вже тоді його, ясна річ, стріляєте.

Стріляти треба обов'язково кулею, цілитись у голову або в серце, бити треба наповал, бо поранений кабан — звір страшно лютий, він кидається на охотника, з розгону всаджує йому своє страшне ікло прямо в пуп і з криком: "Ага, попавсь!" — поре мисливця по черевній білій лінії од пупа вгору до грудей.

Коли він сам смертельно поранений, — він лягає тут же, поруч охотника. І обидва вони потихеньку віддають душу богові.

Потім уже сходяться охотники, лаштують носилки і несуть і свого загиблого товариша, і дикого кабана до машини чи до залізничної станції.

Ті, що несуть загиблого товариша, — дуже сумні, бо їм дуже жалко хороброго мисливця, що впав жертвою благородної спортивної своєї страсті.

А ті, що несуть забитого кабана, — дуже веселі, бо такий мисливський трофей трапляється не дуже часто.

Коли ви йдете болотом, де обов'язково є цілий табун диких свиней і де бродить величезний сікач, не менш як пудів на п'ятнадцять вагою, дуже корисно проказувати таку ніби молитву, що за сивої давнини дуже допомагала на охоті нашим предкам-мисливцям (між іншим, молитва ця корисна не тільки при полюванні кабанів, а корисна вона й при охоті на всякого звіра).

Така молитва:

Ви зорі-зірниці,

Ніч темна-темниця,

Замикаєш ти церкви і хати

Ще й царські палати.

Замкни звіру вуха й очі,

Щоб я підійшов і не промахнувся...

Коли ви таку молитву прочитаєте з вірою, то, безперечно, зможете підійти до кабана, незважаючи на те що він звір дуже обережний і слух у нього як у найталановитішого диригента симфонічного оркестру.

З вищенаведеною молитвою можна й треба полювати дикого кабана навіть самому, продираючись заплутаними стежками й перескакуючи з купини на купину в очеретяному болоті.

А взагалі, ще раз кажемо, полюють кабана із загонщиками.

Трапляється, і дуже часто трапляється, що кабан, почувши чи довідавшись, що спереду стоять на номерах мисливці з жаканівськими в рушницях кулями, і бувши не зовсім певний, що всі вони прянуть на груші, — повертається і йде на загонщиків.

Бо він звір хитрий, він знає, що у загонщиків, крім кілків та одчайдушного галасу, в руках нічого немає.

Випадки такі кінчаються більш-менш щасливо, кінчаються вони переляком, бо кабан поре людину тільки тоді, коли його поранено, а так він підбіжить, хрокне, налякає й, сміючись, побіжить далі.

Було таке й з нами на полюванні кабанів, було, було! Брехати не буду — було!

Підняли загонщики в очереті на болоті кілька диких свиней і кабанів.

Пішли вони на охотників.

Почулося там бах, там бах!

Виткнувся на них і один чималенький, так пудів на десять, вепр.

Чи там у нього стріляли, чи не стріляли, я вже не скажу, бо дехто з охотників, щоб видніше було, сидів на груші, а тільки ж він крутонувся й помчав на загонщиків.

На всьому скаку підбіг до одного парубчака-загонщика, той і "рятуйте, хто в бога вірує!" не встиг пролящати, як він його тиць рилом у пуп! Перекинув, перестрибнув через нього, хрокнув, загигикав і помчав далі.

Підбігли ми всі до того парубчака: стоїть блідий-блідий, губи білі й трусяться, і нічого вимовити не може, тільки:

— Хрокнуло й побігло! Хрокнуло й побігло!

Нарешті трохи опам'ятався.

Ми до нього:

— Ну, що, — дуже злякався?

— Злякався, тільки не зовсім до кінця злякався! Можна дужче злякатися! — промовив він і подався у кущі.

Так що й загонщикам, як бачите, треба бути пильними.

Убили ви дикого кабана.

І отоді настає найтяжчий момент полювання диких свиней.

Це — коли вже зберуться на дикого кабана до вас приятелі і вам треба переконати їх, що це іменно кабан не простий, а дикий.

Ви їм розказуєте про ваше полювання, не пропускаючи найдрібніших деталей: і як збиралися ви на охоту, і як їхали, і як доїхали, як до болота чи до лісу дійшли, де стали, скільки було загонщиків, як кабан вискочив, як ви не розгубилися, як бахнули, як він ткнувся рилом у землю, а потім знову встав і побіг, а ви його вдруге...

В процесі розповіді ви й свідків називаєте, і розплющену кулю калібру вашої рушниці показуєте...

Ну, всі докази за те, що ви власноручно вбили дикого кабана.

І бачите, що ніщо не допомагає: їдять і хвалять кабана, а не вас!

І ви прекрасно знаєте, що, йдучи додому, вони, похитуючись, будуть реготатися:

— Дикий кабан! Найшов дурних! А, до речі, почім свинина тепер?

Отакі люди!

Невдячні люди!

З'їли цілого кабана, випили геть-чисто все, до того випили, що на ранок хазяйка істерично верещить:

— Ну, яка це дендя (хазяйка трохи знала по-англійськи) півлітри карасини випила? Ну, гості! Щоб ти мені більше диких кабанів не стріляв!

А вони, приятелі, ідуть ситі й п'яні додому та ще й насміхаються!

Нехорошо!